

Indiener: College van burgemeester en wethouders

Datum: 10 april 2018

Portefeuillehouder(s): Wethouder Ten Hagen

Portefeuille(s): Openbare ruimte

Contactpersoon: V. Reintjes

Tel.nr.: 8512

E-mailadres: reintjes.v@woerden.nl

Onderwerp:

Groenvisie bomen langs de Singel

Samenvatting:

Raadvoorstel groenvisie bomen langs de singel.

Wij stellen de raad voor om te kiezen voor sfeerbeeld A. Daarmee kiest zij voor de verre toekomst voor bomen aan weerszijden van de singel.

Gevraagd besluit:

De raad besluit:

1. Voor de groenvisie bomen langs de Singel te kiezen voor sfeerbeeld A, met de navolgende uitgangspunten:
 - a. Conform sfeerbeeld A een bomenlint aan weerszijden van de singel te realiseren.
2. De groenvisie is leidend voor werken langs het traject.

Inleiding

Waarom wordt dit voorstel nu voorgelegd?

De laatste jaren verdwijnen met regelmaat bomen langs het Singelprofiel in Woerden. De oorzaken hiervoor zijn werkzaamheden, stormen, ziekten/sterfte en ouderdom. Op veel plekken is de herplant van bomen in het bestaande profiel niet zinvol of haalbaar. Zo kunnen bijv. nieuwe bomen in het huidige profiel nooit tot volledig wasdom komen als gevolg van de reeds aanwezige bomen die voorkomen dat nieuwe bomen een kans maken (concurrentie). En omdat er niet altijd bomen herplant kunnen worden, zien we steeds vaker her en der gaten in het bomenprofiel ontstaan. In sommige gevallen, bijv. aan de Emmakade, is zelfs niets terug geplant. Willen we ook in de toekomst een mooi groen Singelprofiel dan is het belangrijk dat er een eenduidig standpunt komt over de gewenste groenstructuur langs de Singel in zijn geheel. In het Singelplan Woerden (14B.00669) is hiervoor een eerste aanzet gedaan, maar dit is te globaal om goed beheer te kunnen voeren. Daarom is er behoefte aan een verder uitgewerkt kader.

In dit voorstel leggen wij een aantal groenvarianten voor die mogelijk zijn langs de Singel. Belangrijk hierbij is dat de varianten passen bij het Rijksmonument dat de Singel is en dat de doelstellingen uit het Singelplan Woerden als kader zijn gehanteerd.

In mei van 2016 hebben wij u middels een raadsinformatiebrief (16R.00205) geïnformeerd over dit

proces en de stemronde die van 11 mei t/m 5 juni daarover gehouden zou worden. In de stemronde kregen alle inwoners, in het bijzonder de bewoners langs de Singel, de mogelijkheid om te stemmen op het boombeeld dat zij het best vinden passen bij de Singel en de komende vijf decennia willen terug zien. Daarbij hadden de inwoners de mogelijkheid om uit drie zorgvuldig ontworpen sfeerbeelden te kiezen.

Hoe zijn de sfeerbeelden tot stand gekomen?

In eerste instantie heeft de architect vier sfeerbeelden ontwikkeld. Deze zijn allen ter toetsing voorgelegd aan zowel de commissie Ruimtelijke kwaliteit & erfgoed (gemeente Woerden) en de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed. Daarbij is één van de vier sfeerbeelden afgefallen. De overgebleven sfeerbeelden voldeden aan alle criteria en zijn daarmee keuze mogelijkheden voor de toekomst.

De sfeerbeelden (zie bijlage 2)

Sfeerbeeld A: bomenlint aan weerszijden van de Singel

Meerjaren ontwikkelingen financiën:	Totale investering in vier jaar:	€ 728.000,-
	Jaarlijkse investering:	€ 182.000,-
	Onderhoudskosten na realisatie:	€ 10.800,- (p/j)

Sfeerbeeld B: Solitaire bomen aan binnenzijde Singel en een bomenlint aan de buitenzijde Singel

Meerjaren ontwikkelingen financiën:	Totale investering in vier jaar:	€ 536.000,-
	Jaarlijkse investering:	€ 134.000,-
	Onderhoudskosten na realisatie:	€ 7.200,- (p/j)

Sfeerbeeld C: Boomgroepen op strategische punten aan weerszijden van de Singel

Meerjaren ontwikkelingen financiën:	Totale investering in vier jaar:	€ 302.000,-
	Jaarlijkse investering:	€ 75.500,-
	Onderhoudskosten na realisatie:	€ 4.200,- (p/j)

Participatieproces

Communiceren met en het voorbereiden van de inwoners

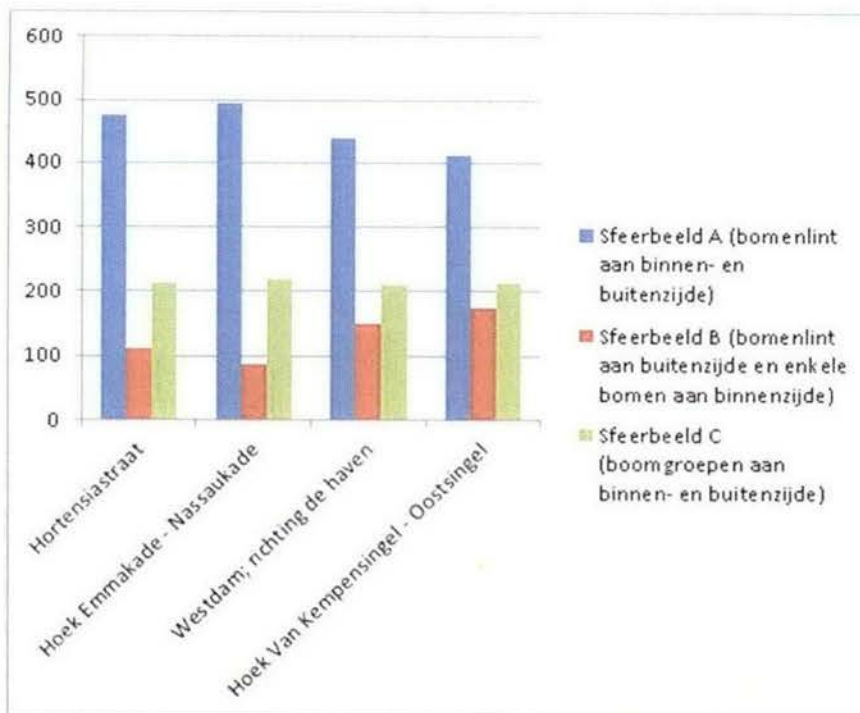
Om de inwoners te enthousiasmeren en het belang van meestemmen duidelijk te maken is gebruik gemaakt van een intensief communicatietraject. Zo zijn alle inwoners middels flyers in de Woerdense Courant, flyers in winkels, posters langs de wegen en op de vuilniswagens, banners op Woerden TV een themapagina en nieuwsberichten in de Woerdense Courant geïnformeerd over de mogelijkheid tot meestemmen. Daarnaast hebben de aanwonende van de Singel een persoonlijke brief ontvangen. Ook zijn er twee bijeenkomsten georganiseerd in theater 'Het Klooster' en zijn rondleidingssessies langs de Singel georganiseerd voor geïnteresseerden. Tijdens deze bijeenkomsten gaf de architect toelichting op het hoe en waarom van de sfeerbeelden en de verschillen daartussen en dus ook de consequenties van elk sfeerbeeld. Op die manier is geprobeerd een zo groot mogelijk bereik te realiseren, inwoners zo geïnformeerd mogelijk te laten stemmen en het belang daarvan mee te geven.

Uitslag stemming

In totaal hebben 931 inwoners gestemd, waarvan 800 stemmen als geldig worden beschouwd. Dubbele IP-adressen zijn niet geldig verklaard. Uit een analyse blijkt overigens dat het alsnog geldig verklaren van de dubbele IP-adresstemmen geen invloed zal hebben op de uitslag.

Uit de online enquête (zie bijlage 1 voor gedetailleerde uitslag) blijkt dat de voorkeur van inwoners, voor iedere unieke locatie meer dan 400 stemmers, overduidelijk uitgaat naar optie A: bomenlint aan binnen- en buitenzijde.

Het merendeel van de deelnemers aan de enquête woont in de binnenstad (194 personen), gevolgd door inwoners uit de wijk Molenvliet (146 personen) en het Bloemen- en bomenkwartier (118 personen).

Figuur 1. voorkeuren per sfeerbeeld en per sfeerbeeld locatie (x-as)

Wat willen we bereiken?

Een heldere en breed gedragen afspraak over het uiterlijk vertoon en de daarbij behorende inrichting en beheer van de groenstructuur langs de Singel voor de komende vijf decennia.

Wat gaan we daarvoor doen?

Hoewel op dit moment de middelen ontbreken om het plan integraal uit te voeren, is het toch van belang om de visie vast te stellen. Die kan dan gebruikt worden als aan het traject reconstructies uitgevoerd worden waarbij bomen teruggeplaatst kunnen worden. Ook kan de visie gebruikt worden als herplaatsen bij reconstructies elders niet mogelijk is. In dat geval kunnen locaties uit de visie gebruikt worden voor nieuwe aanplant.

Argumenten

1. Voor de groenvisie bomen langs de Singel te kiezen voor sfeerbeeld A en daarmee een bomenlint aan weerszijden van de Singel te realiseren, want

1.1 dit is het resultaat van een zorgvuldig ontwerp en participatieproces.

Met een helder kader kan worden gecommuniceerd over het hoe, waar en waarom, waardoor discussie voor, tijdens en na uitvoering tot een minimum wordt beperkt.

Kanttekeningen, risico's en alternatieven

1. *Nog geen direct effect zichtbaar*

Wanneer u een keuze heeft gemaakt, zal er 'buiten' nog niet direct een effect te zien zijn. Eerst moet er een beheer- en bijhorend uitvoeringsplan worden uitgewerkt. Na gereedkomen hiervan zal worden gestart met de uitvoering buiten. Dit zal op zijn vroegst in 2019 zijn.

2. *geen vastgestelde singelvisie is risico voor de samenhang van de groenstructuur*

Als niet ingestemd wordt met dit voorstel, zal bij iedere reconstructie met de direct omwonenden de inrichting besproken worden. Dit kan de samenhang in de beplanting langs de singel schaden.

3. *een vastgestelde singelvisie biedt ruimte voor versnelde projectrealisering*

Als de raad op enig moment de benodigde extra middelen ter beschikking stelt, kan het project alsnog versneld worden.

Financiële gevolgen van het voorgestelde besluit

Door te kiezen voor aanpak van de beplanting bij reconstructies en herplant van elders, is er geen eenmalig investeringsgeld nodig en blijven de beheerkosten van het totale bomenareaal gelijk, er komen immers geen bomen extra bij. De realisatie van de visie zal dan veel langer duren.

Mocht op enig moment de mogelijkheid er zijn om de investeringskosten en beheerskosten toch beschikbaar te stellen, dan zijn onderstaande consequenties van toepassing.

Belangrijk is te vermelden dat de berekeningen ramingen betreffen. De werkelijke kosten kunnen 10% afwijken. Binnen de ramingen is niet alleen naar de realisatie gekeken en de daaruit voortvloeiende begrotingsconsequenties, maar ook naar de effecten op de jaarlijkse beheerkosten van elk sferbeeld. De genoemde bedragen zijn all-in. Dit betekent dat de werkvoorbereiding, uitvoering en nazorg voor 1 jaar in de investeringsraming zitten.

Figuur 2: raming investering, kapitaallast en beheerkosten.

Investering en beheerkosten			
	Investering totaal in vier jaar uitvoering	Investering per jaar (4x)	Jaarlijkse beheerkosten gedurende levensduur nieuwe inrichting.
sferbeeld A	€ 728.000	€ 182.000	€ 10.800
sferbeeld B	€ 536.000	€ 134.000	€ 7.200
sferbeeld C	€ 302.000	€ 75.500	€ 4.200
Kapitaallast meerjaren ontwikkeling (20 jaar afschr.)			
	sferbeeld A	sferbeeld B	Sferbeeld C
	€ 182.000	€ 134.000	€ 75.500
2019	€ 14.500	€ 11.000	€ 6.000
2020	€ 29.000	€ 21.000	€ 12.000
2021	€ 43.000	€ 31.500	€ 18.000
2022	€ 56.500	€ 41.500	€ 23.500
2023	€ 55.500	€ 41.000	€ 23.000
2024	€ 54.500	€ 40.000	€ 22.500

Communicatie

Uw besluit zal middels een persbericht worden bekend gemaakt. In de communicatie zal nadrukkelijk richting de inwoners worden gecommuniceerd dat uw keuze niet betekent dat er al direct daadwerkelijk realisatie zal plaatsvinden maar dat daarop volgend een uitvoeringsplan zal worden uitgewerkt waarover na afronding nog bestuurlijke goedkeuring moet worden gegeven. De directe aanwonenden zullen aanvullend op het persbericht middels een brief worden geïnformeerd over het besluit en het vervolg.

Vervolproces

De visie wordt gebruik voor toekomstige beheer- en herplantwerkzaamheden.

Bevoegdheid raad:

De raad is bevoegd om over dit voorstel een besluit te nemen op grond van de gemeentewet Art. 108 eerste lid en Art. 147 tweede lid gemeentewet.

Bijlagen:

1. Uitslag enquête 'Bomen langs de Singel'- per wijk (corsa nr. 16.019044)
 2. Presentatie sfeerbeelden Singel (corsa nr. 16.019045)
 3. Concept raadsbesluit (corsa nr. 18R.00021)
-

De indiener: College van burgemeester en wethouders

De secretaris,

drs. M.H.J. van Kruisbergen MBA

De burgemeester,

V.J.H. Molkenboer

Uitslag enquête ‘Bomen langs de Singel’ – per wijk

Locaties

- Locatie 1: Hortensiastraat - Singel; richting de Prinshendrikkade
 Locatie 2: Hoek Emmakade – Nassaukade; richting de Chrysantstraat en de Vosbrug
 Locatie 3: Westdam; op de brug richting de haven
 Locatie 4: Hoek Burgemeester H.G. van Kempensingel – Oostsingel; richting de Wilhelminaschool

Keuzeopties

- A = Bomenlint aan binnen- en buitenzijde
 B = Bomenlint aan buitenzijde en enkele bomen aan binnenzijde
 C = Boomgroepen aan binnen- en buitenzijde

	Locatie 1			Locatie 2			Locatie 3			Locatie 4		
	A	B	C	A	B	C	A	B	C	A	B	C
Binnenstad	60%	20%	20%	60%	20%	20%	55%	25%	20%	50%	30%	20%
Bomen- en Bloemenkwartier	60%	10%	30%	60%	10%	30%	55%	15%	30%	50%	15%	30%
Harmelen	70%	5%	25%	70%	5%	25%	65%	10%	25%	60%	10%	30%
Kamerik	65%	5%	30%	70%	0%	30%	60%	5%	35%	50%	20%	30%
Molenvliet	55%	15%	30%	60%	10%	30%	55%	20%	25%	50%	20%	30%
Schilderskwartier	60%	15%	25%	60%	10%	30%	55%	20%	25%	50%	25%	25%
Snel en Polanen, Waterrijk	55%	10%	35%	60%	10%	30%	50%	15%	35%	45%	20%	35%
Staatsliedenkwartier	70%	15%	15%	70%	15%	15%	65%	20%	15%	65%	20%	15%
Zegveld	85%	0%	15%	60%	0%	40%	60%	10%	30%	85%	0%	15%

BOMENSINGELS WOERDEN

17.05.2016

TUIN- EN LANDSCHAPSARCHITECTEN

030 26 44 333 | WWW.COPIJN.NL

VRAGSTELLING EN UITGANGSPUNTEN

— Singel binnenrand
— Singel buitenrand

Op welke manier kan de bomenstructuur op de singels van Woerden in samenhang worden vormgegeven, zowel aan de binnen- als aan de buitenzijde van de singel?

Uitgangspunten:

- Bestaande bomen spelen in afwegingen geen rol
- Visie BoschSlabbers
- Eisen duurzaam boombeheer
- Perspectief 50 jaar

BASIS VOOR UITSTEVORMING

1.

2.

3.

4.

5.

1. Historische context
2. Stedenbouwkundige context
3. Wegprofiel (werkruimte)
4. Ruimtelijke zichtlijnen
5. Ruimtelijke oriëntatie

UITGANGSPUNTEN BOSCHSLABBERS

Bron; Singelplan Woerden; rapport van Bosch en Slabbers, versie oktober 2014

- Verschil in ontwikkeling tussen deelgebied A en B: A - groene parkzone
B - stadse bedrijvigheid
- Laanbomen over gehele oeverzone
- Binnenzijde strak, buitenzijde natuurlijker/losser?
- Water en stedenbouwkundige structuur bepalen de historische context

EISEN DUURZAAM BOOMBEHEER

- Geen overlast voor bewoners
- Geen bomen bij Kabels en Leidingen
- Eisen groeiplaats van de gemeente aanhouden
- Geen bomen dicht op verharding
- Samenhang tussen boomsoort en berm
- Gelijke groeiomstandigheden bij laan

1. HISTORISCHE CONTEXT (1)

Bron; Cultuurhistorische analyse en waardering rapport van Monumenten Advies Bureau, Nijmegen, versie maart 2014

Woerden omstreeks **1550**.
Stadsmuur met torens en poorten op regelmatige afstand verspreid.

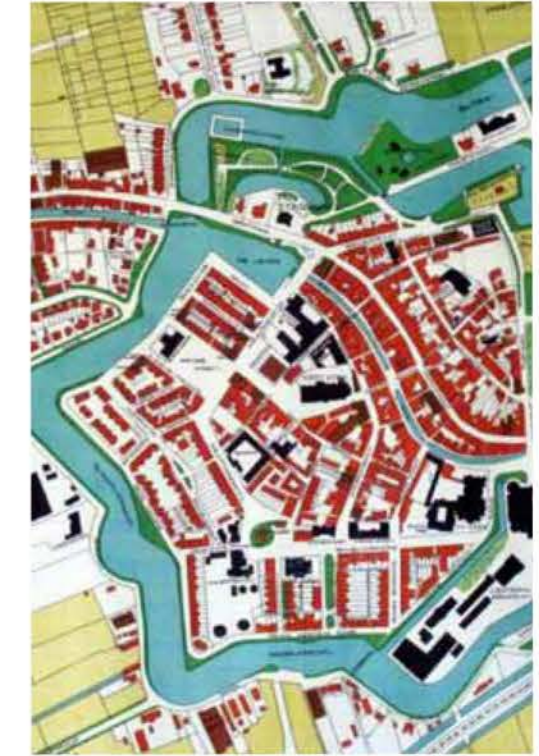
Woerden omstreeks **1750**.
Omvorming retranchement tot een enveloppe (1), omvorming halve manen tot ravelijnen (2), aanleg stervormige singel met pad eromheen (3).

Woerden omstreeks **1800**.
Buiten de singel ligt een weg met aan weerszijden bomen die de buitencontour van de singel volgt.

Woerden omstreeks **1850**,
bijgewerkt tot 1918.
Demping van de binnen grachten en slechting van de wallen.

Woerden omstreeks **1950**.
De singel en restanten vestingwerken verkeren reeds in de staat waarin ze nu ook nog verkeren.

Woerden omstreeks **1575**.
De stad Woerden goed in het zicht.

Woerden omstreeks **1750**.
Bomen op de wal gepland.

Woerden omstreeks **1873**.
Oostdam met aan weerszijden bomen.

Woerden omstreeks **1916**.
Gasfabriek Singel richting noordoosten zonder bomen en wallen.

Nassaukade in **1950**.
Jonge platanen gepland.

1. HISTORISCHE CONTEXT (2)

Bron: Cultuurhistorische analyse en waardering rapport van Monumenten Advies Bureau, Nijmegen, versie maart 2014

Zicht op Nassaukade omstreeks **1923**. Woningen zijn net gerealiseerd. Een groene oever nog zonder boomsingel

Haven rond **1910** (boven) en enkele jaren later (beneden). De bomenlaan (vermoedelijk lindes) die de gevels aan het zicht onttrokken is verdwenen. Waarschijnlijk omdat ze te dicht op de herenhuizen stonden.

Zicht op Nassaukade **2016**. Volgroeide Platanen als boomsingel.

Haven **2016**. Nieuwe bomenlaan aangeplant.

Zandwijkstraat rond **1925**. Bouw langs buitensingel. Net aangeplante bomen met ruige natuurlijke oever.

Zandwijkstraat **2016**. Bomenlaan is vervangen door een parkachtige oever met treurwilgen en strak gazon.

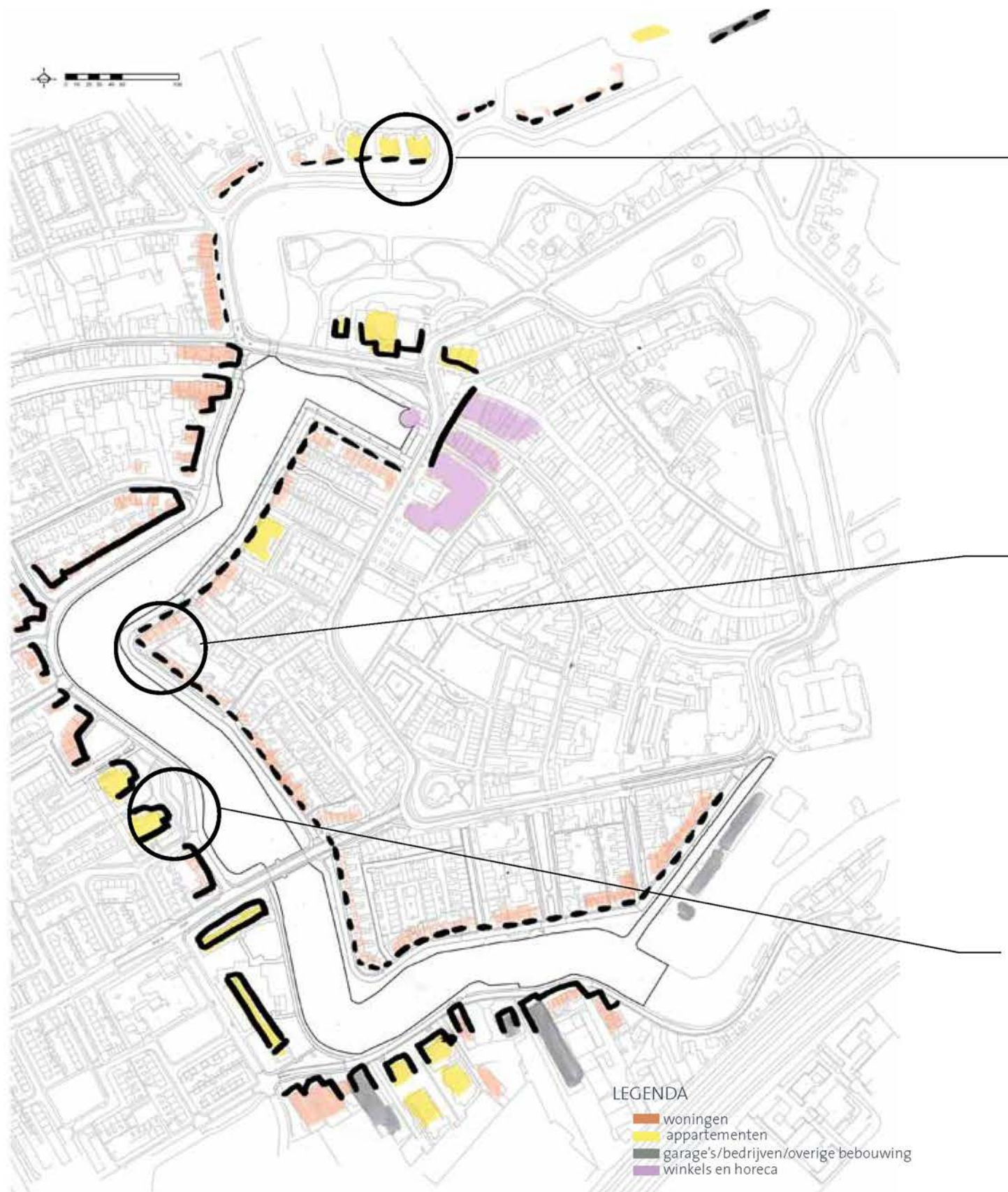

Watertoren omstreeks **1920**. Watertoren in het open, aan de buitenkant een bomenlaan?

Watertoren **2016**. Watertoren in het flink ontwikkelde groen met natuurlijk ogende oevers.

2. STEDENBOUWKUNDIGE CONTEXT

Opgeknipte bebouwingsrand

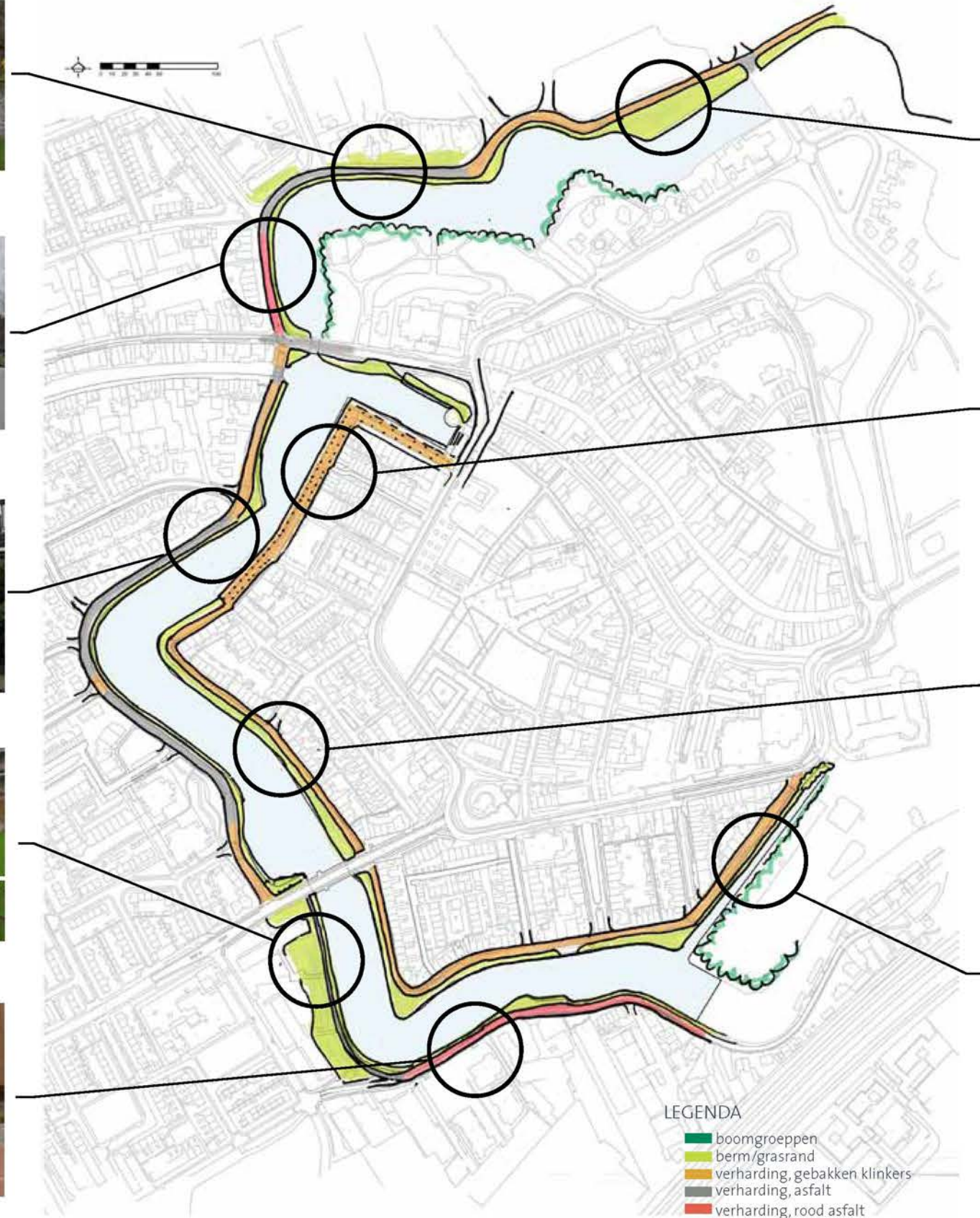
Eenduidige bebouwingsrand

Onregelmatige bebouwingsrand

3. WEGPROFIELEN, WERKRUIJNTE

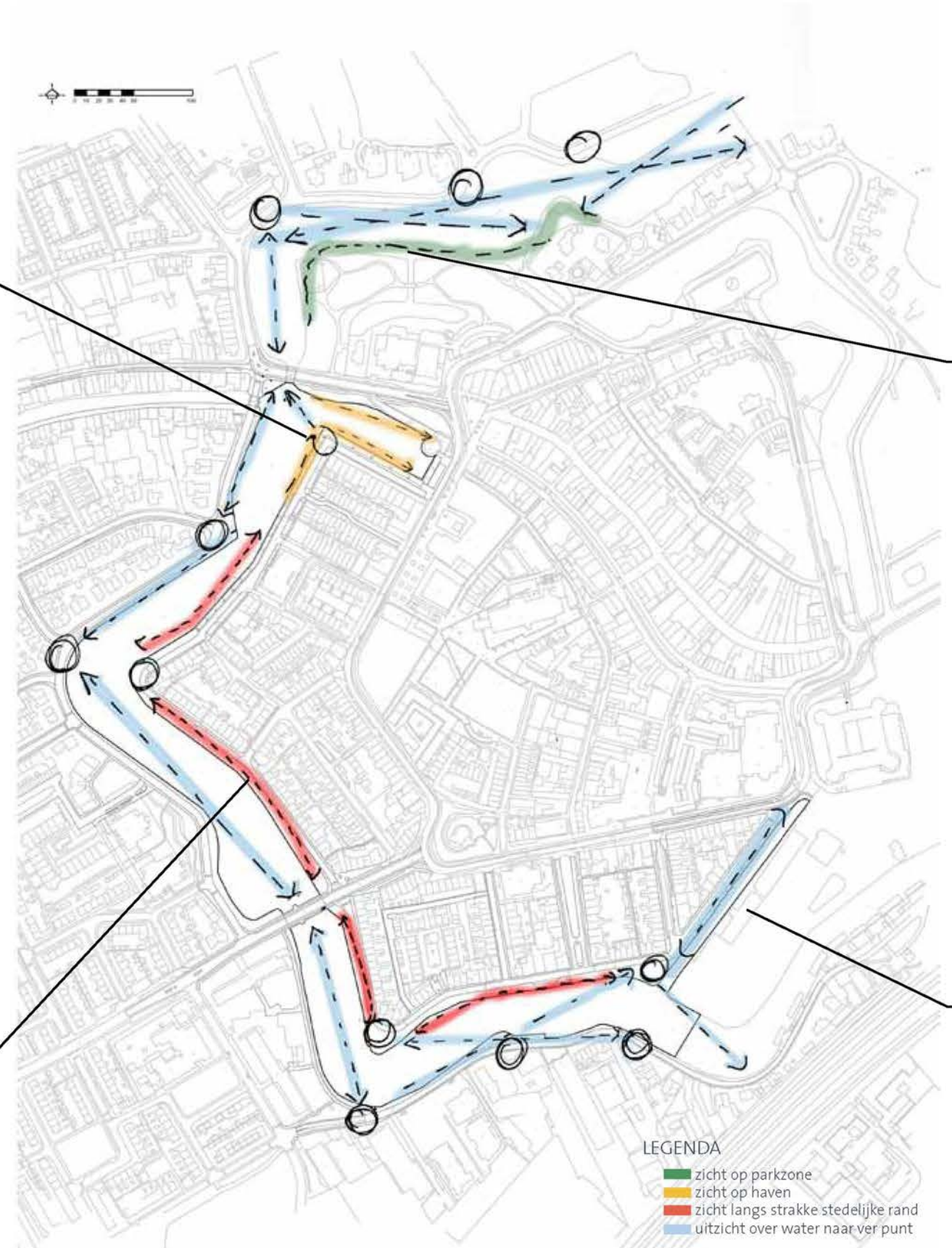

4. RUIMTELIJKE ZICHTLIJNEN LANGS WATER

Uitzicht op haven

Uitzicht langs stedelijke rand over het water

Uitzicht op park

Binnen singel

5. ORIENTATIE BIJZONDERE ELEMENTEN

6./2./15.

7.

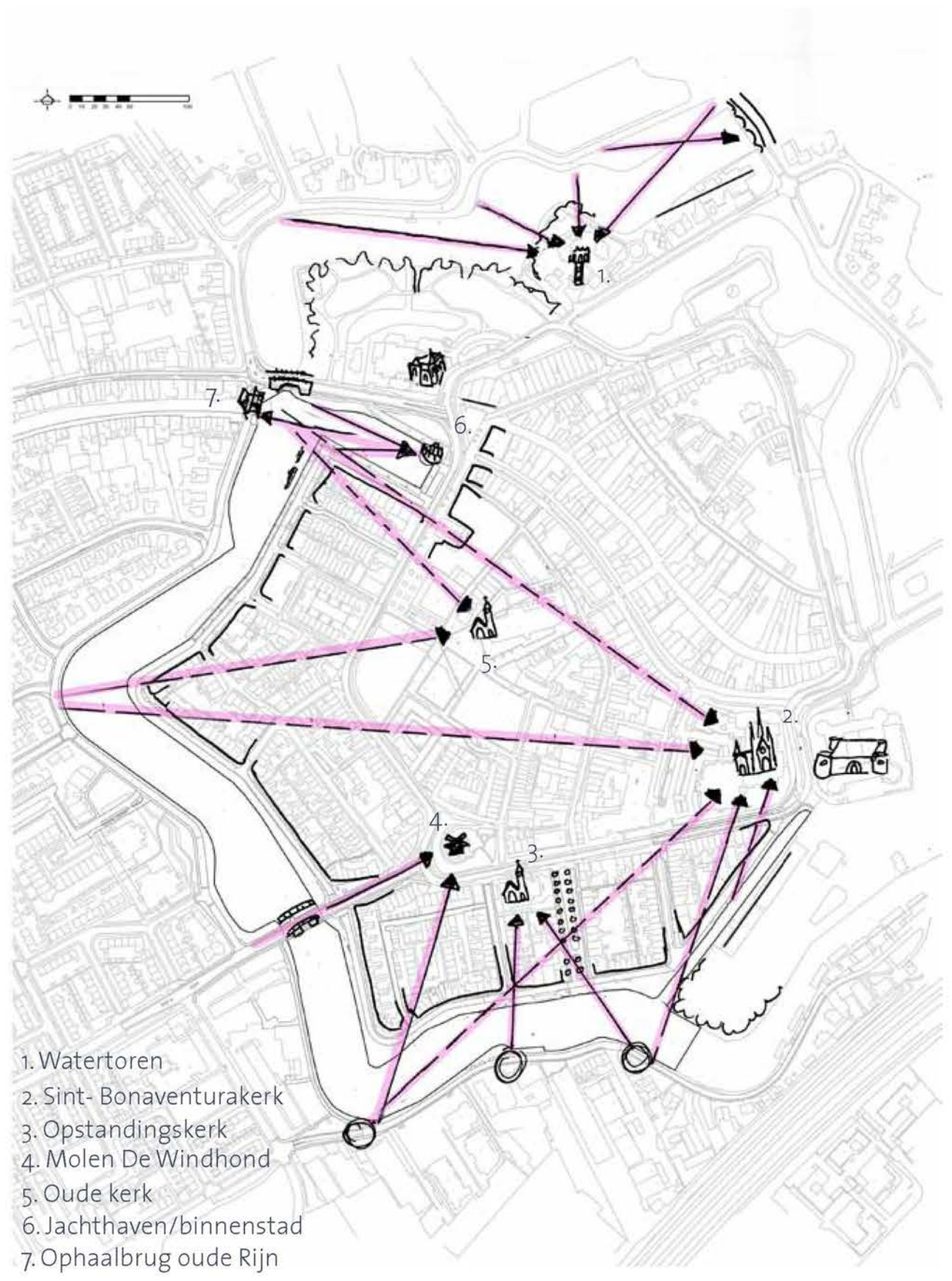
5./2.

4.

3.

1.

2.

2.

2.

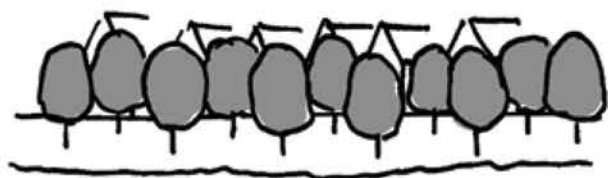

3 MODELLEN VOOR AANPLANT BOMEN LANGS DE SINGELS

1. STRUCTUURVERSTERKING SINGELS

BINNEN: verspreide bomenlaan met zicht op stadsrand. Hoog opkronen, zicht onder bomen door.

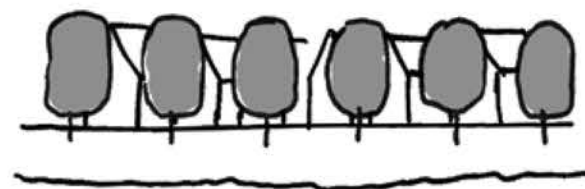

BUITEN: dichte bomenlaan of groenstrook ontnemt zicht op bebouwing.

2. ZICHTBARE BINNENSTAD

BINNEN: groene oever zonder bomen of met enkele solitairen, hoog opgekoord.

BUITEN: samenhangende bomenlaan met uitzicht naar binnen.

3. ZICHTLIJNEN EN ORIËNTATIE

BINNEN: clumps van bomen en ruige bermen met openingen waar een belangrijke zichttas zit.

BUITEN: clumps van bomen en ruige bermen met openingen waar een belangrijke zichttas zit.

MODEL 1. STRUCTUURVERSTERKING SINGELS

MOTIVATIE:

- Herkenbaarheid binnenkant en buitenkant stadsrand
- Structuurversterking singel
- Regelmaat brengen in rommelige bebouwingsrand buitenzijde
- Stedenbouwkundige rand binnenzijde laten zien

INRICHTING BINNENKANT:

- Laan, h.o.h. 15 meter
- 1 soort (Linde/Iep)

INRICHTING BUITENKANT:

- Laan, wisselend verband h.o.h. 8-10 m (aangepast aan het profiel)
- 1 soort (Linde/Iep/Haagbeuk)

GEBASEERD OP:

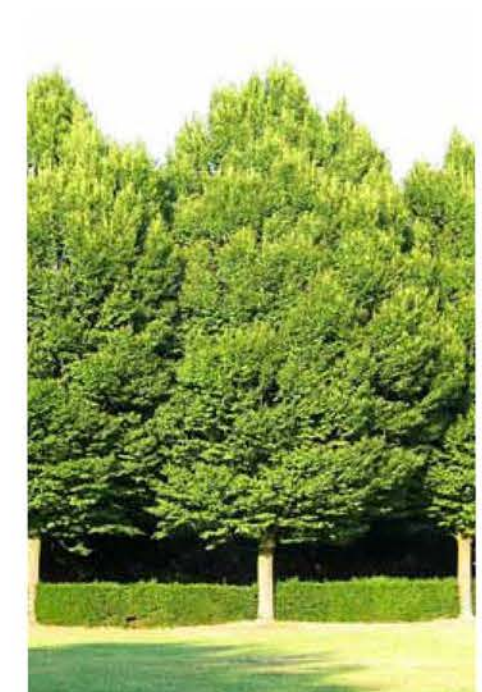
- Historie
- Stedenbouw

Linde

Iep

Haagbeuk

MODEL 1. STRUCTUURVERSTERKING SINGELS

▲
1:500

MODEL 2. ZICHTBARE BINNENSTAD

MOTIVATIE:

- Stadsgezicht zichtbaar maken
- Zicht naar buiten structureren en regelmaat geven

INRICHTING BINNENKANT:

- Solitaire bomen op hoekpunten (groot)
- Verschillende soorten (Bruine beuk, Cypres, Moseik, Tulpenboom)

INRICHTING BUITENKANT:

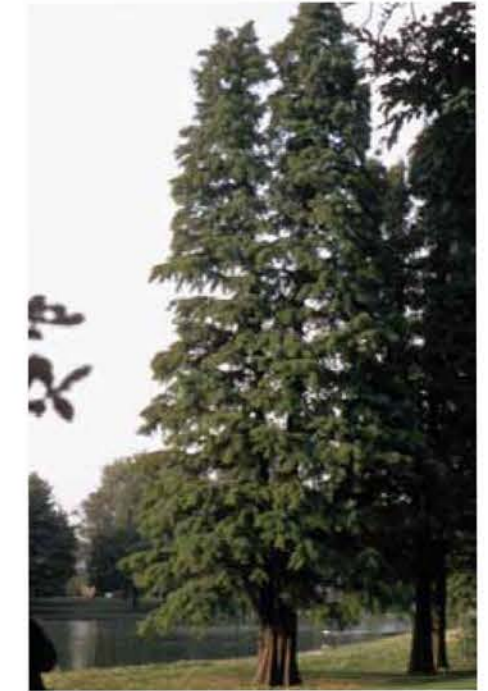
- Laan, h.o.h. 10 meter
- Opgekroond
- 1 soort (Linde/Iep)

GEBASEERD OP:

- Stedenbouw
- Oriëntatie

Bruine beuk

Cypres

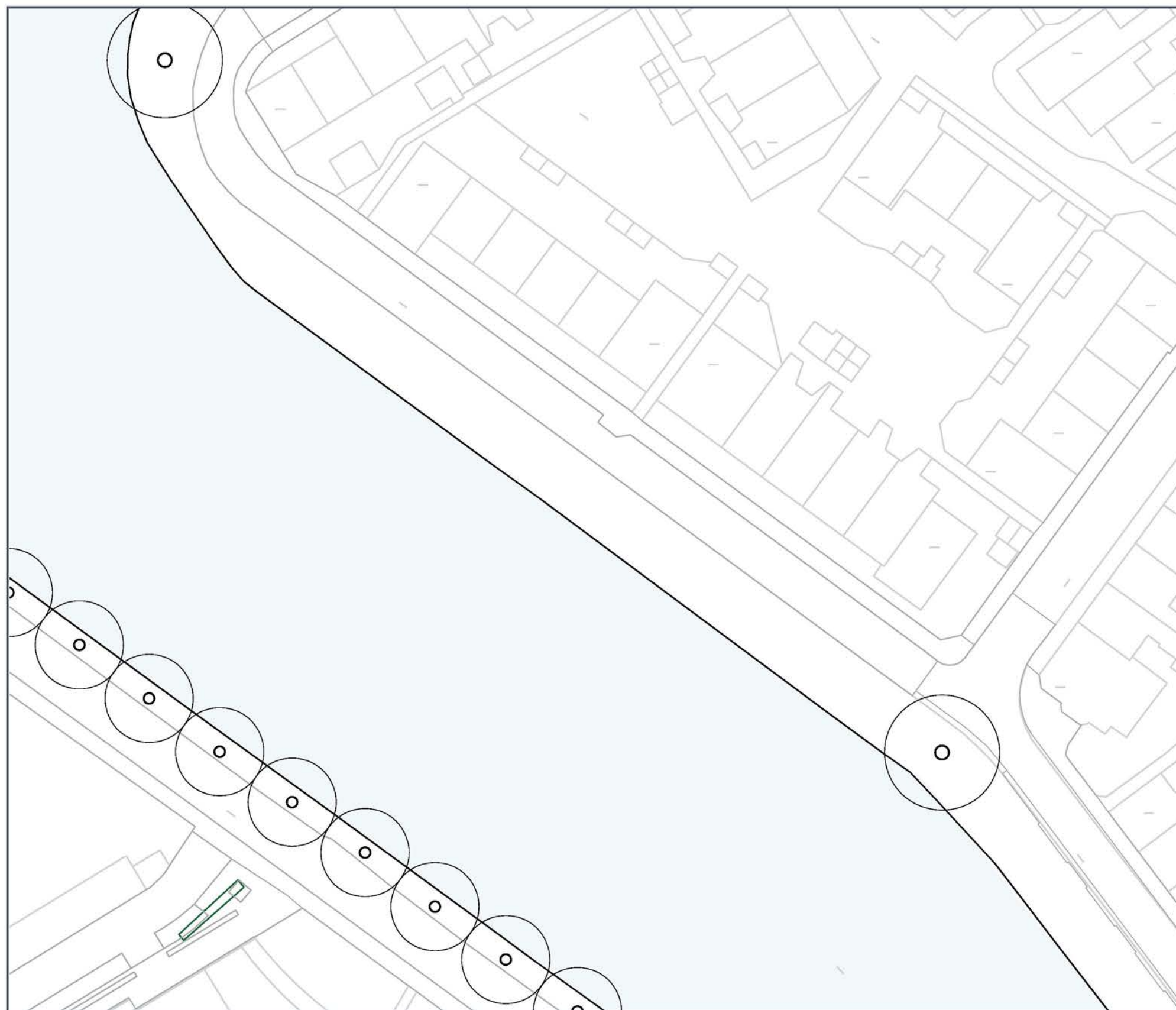

Moseik

Tulpenboom

MODEL 2. ZICHTBARE BINNENSTAD

▲
1:500

MODEL 3. ZICHTLIJNEN EN ORIENTATIE

MOTIVATIE:

- Herkenningpunten binnenstad zichtbaar houden
- Zicht op herkenningpunten benadrukken

INRICHTING BINNENKANT EN BUITENKANT:

- Geen lanen
- Gemengde bomengroepen
- Openingen naar binnenstad
- Verschillende soorten
(Iep, Linde, Eik, Beuk, Esdoorn)

GEBASEERD OP:

- Oriëntatie

Esdoorn

Beuk

Iep

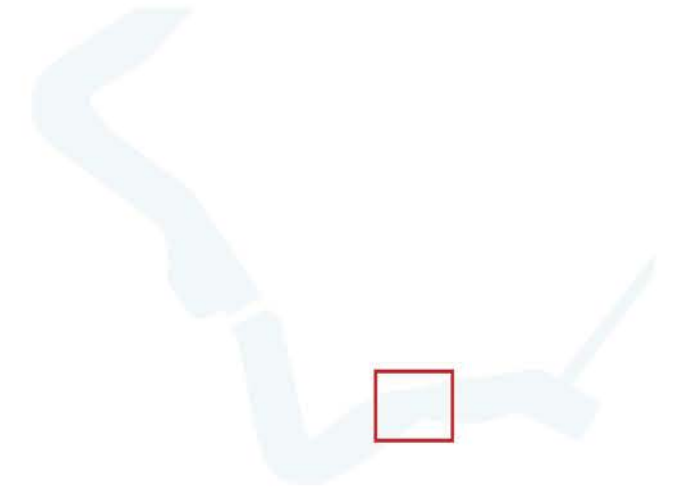
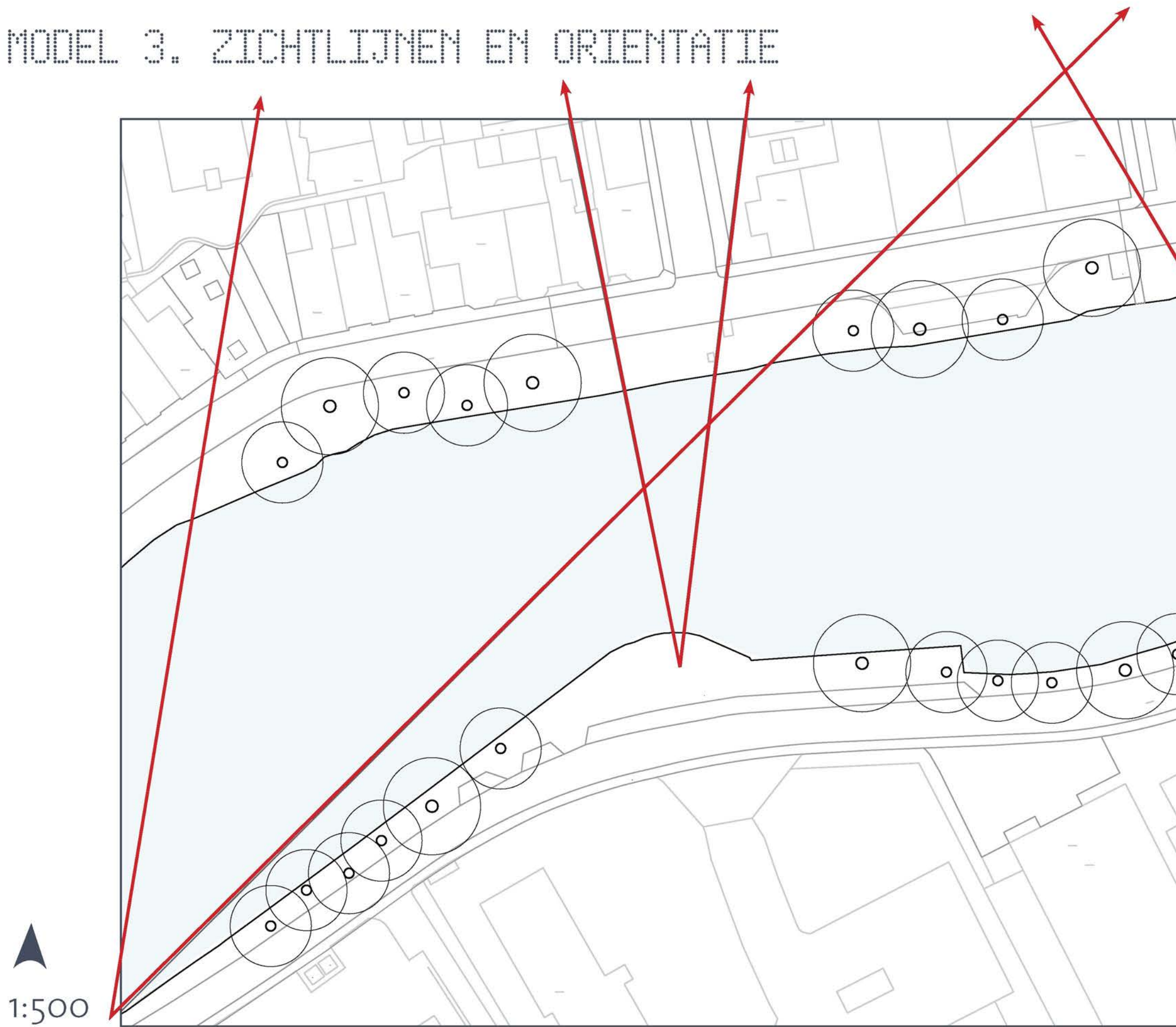

Linde

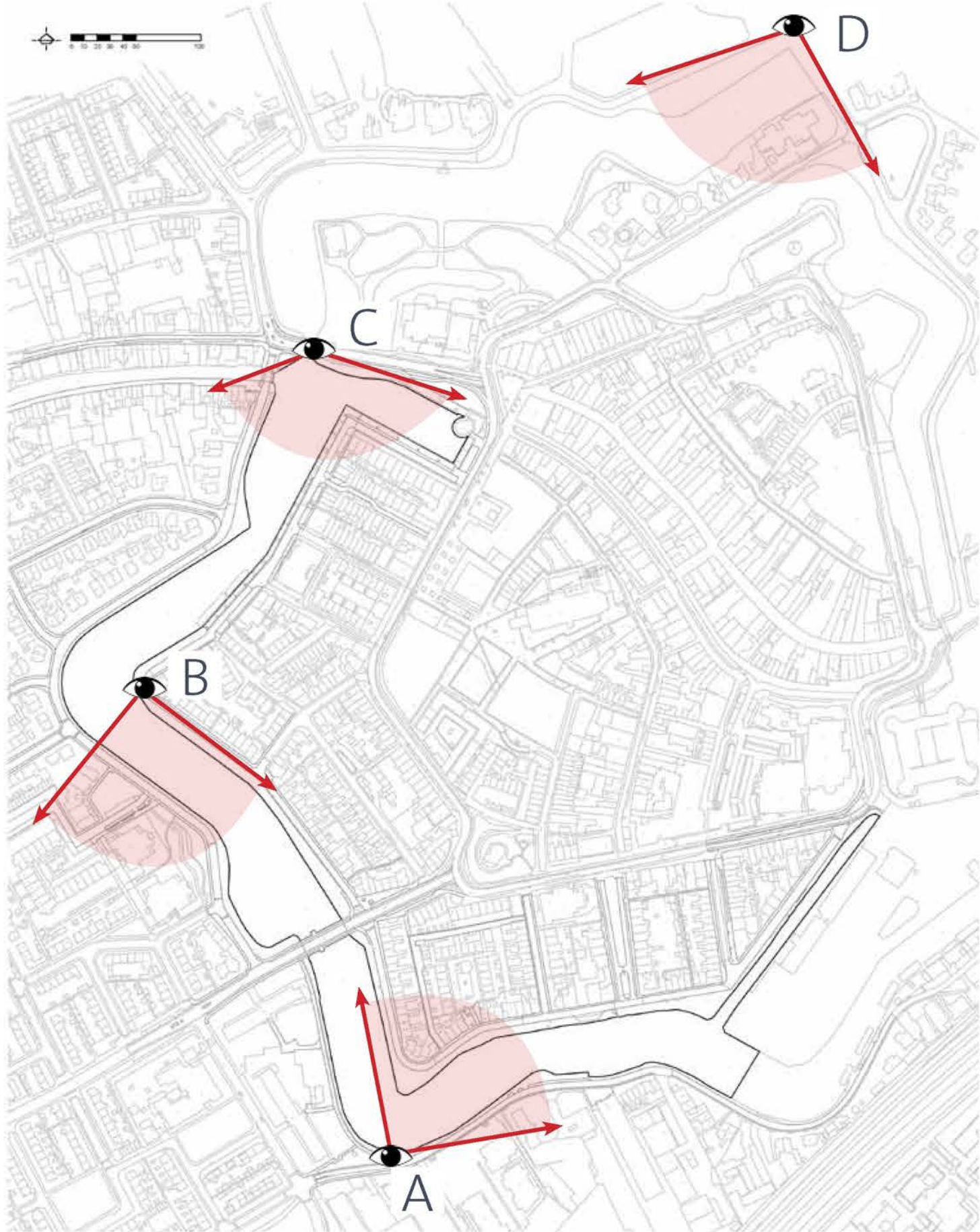
Eik

MODEL 3. ZICHTLIJNEN EN ORIENTATIE

1:500

OVERZICHT LOCATIES SFEEERBEELDEN

LOCATIE A: SINGEL - HORTENSIASTRAAT

LOCATIE B: NASSAUKADE - EMMAKADE

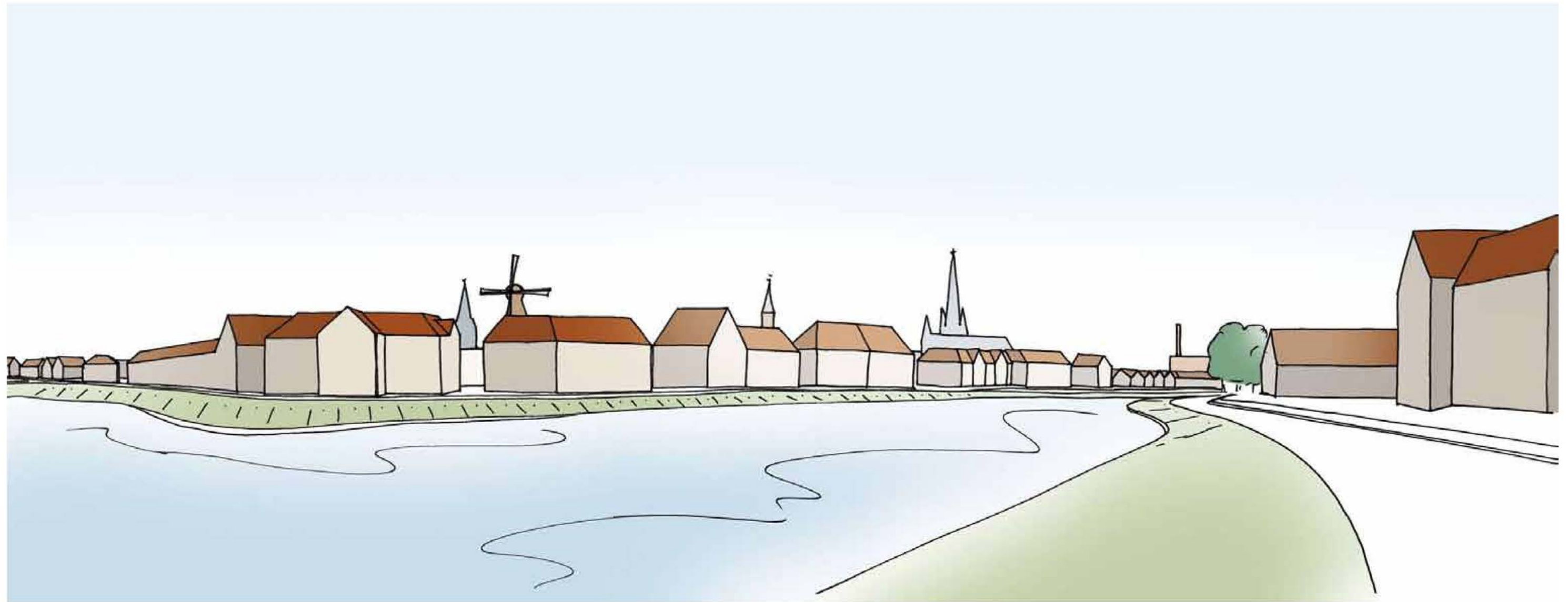
LOCATIE C: WESTDAM - SINGEL, VANAF DE BRUG

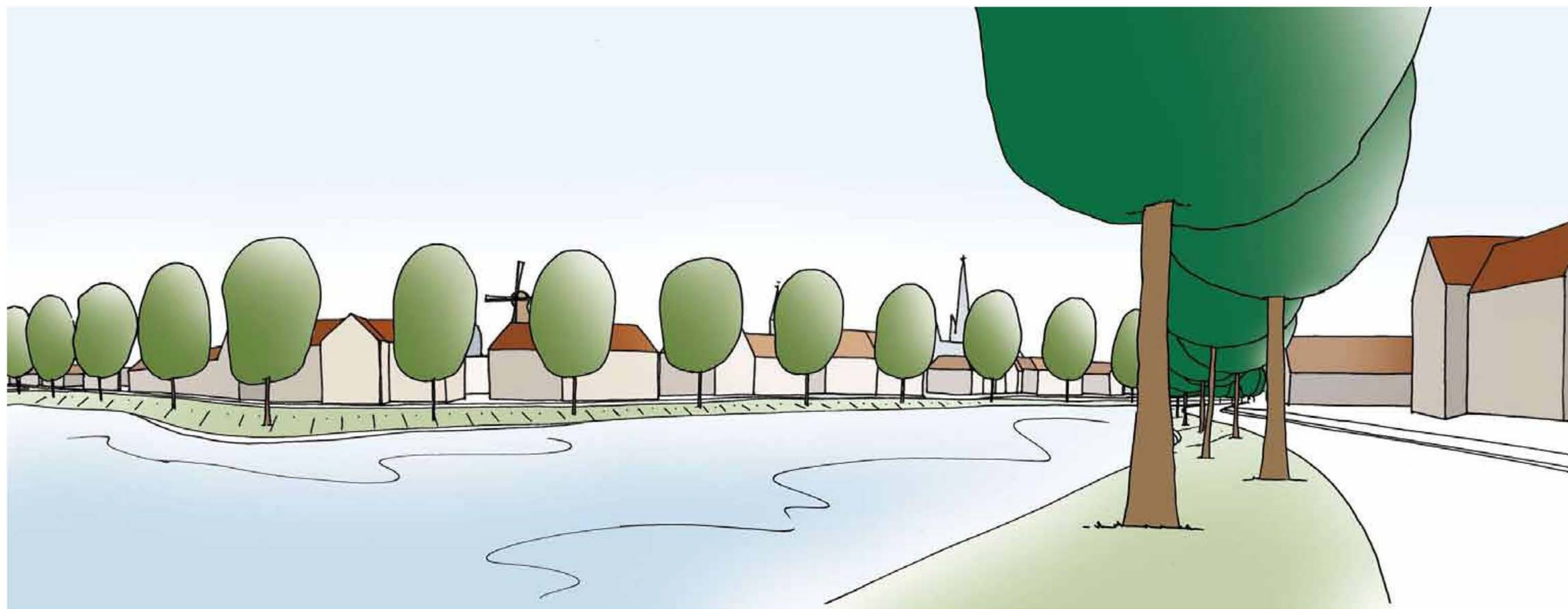
LOCATIE D: BURGEMEESTER H.G. VAN KEMPENSINGEL - VAN HELDORTLAAN

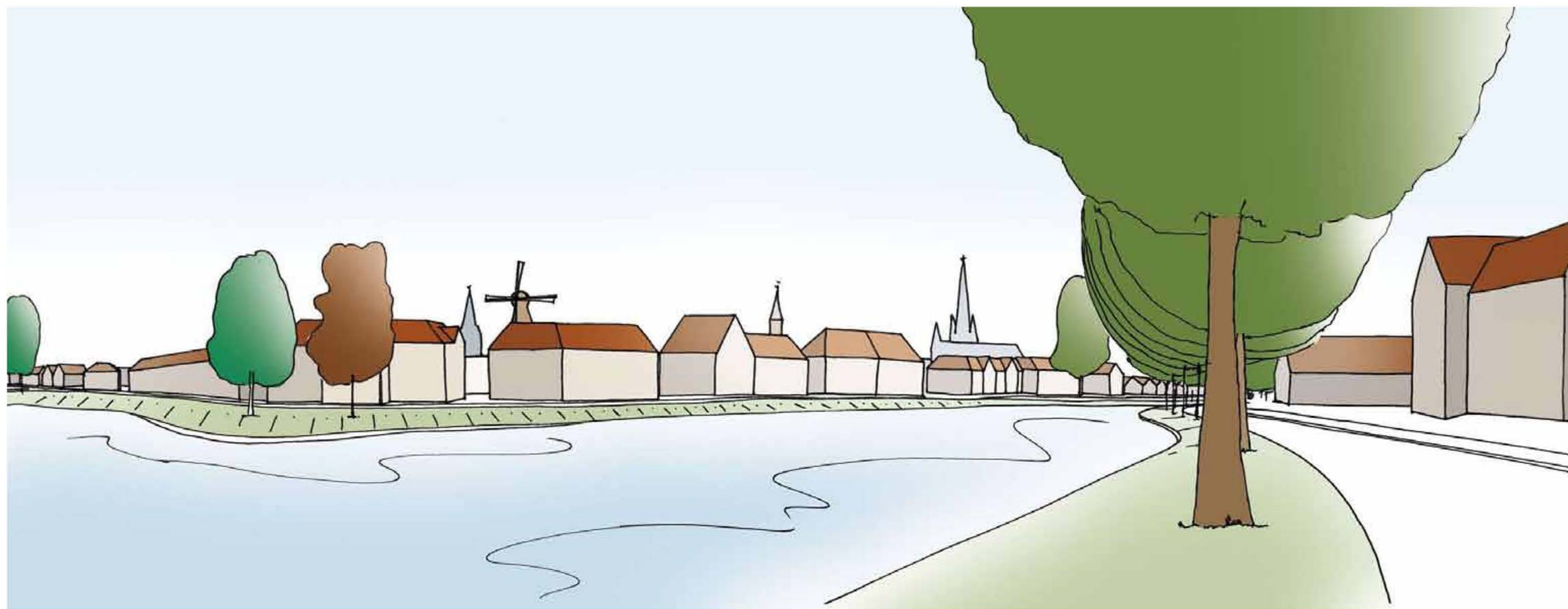
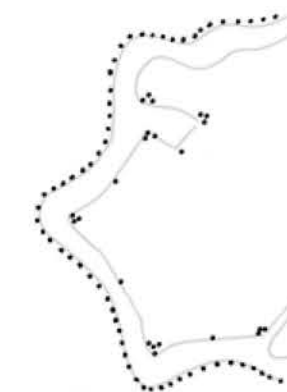
A SINGEL - HORTENSIASTRAAT

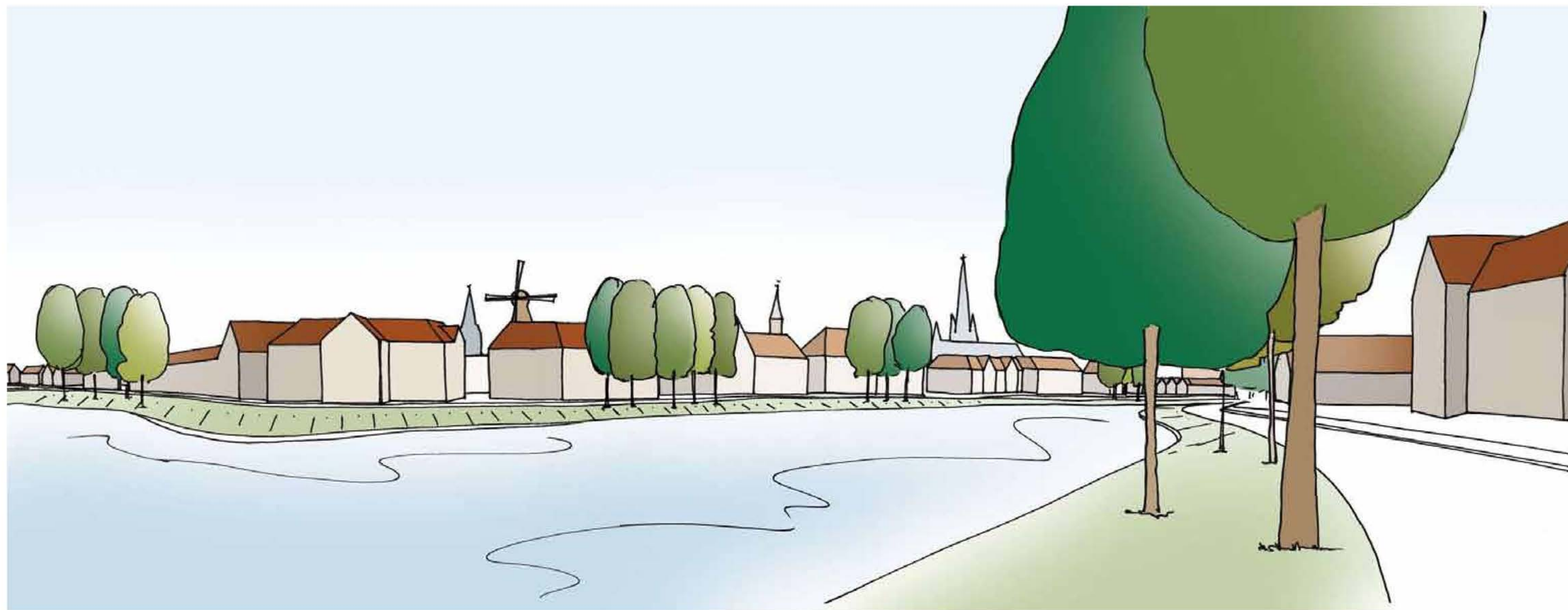

A1 - STRUCTUURVERSTERKING SINGELS

A2 - ZICHTBARE BINNENSTAD

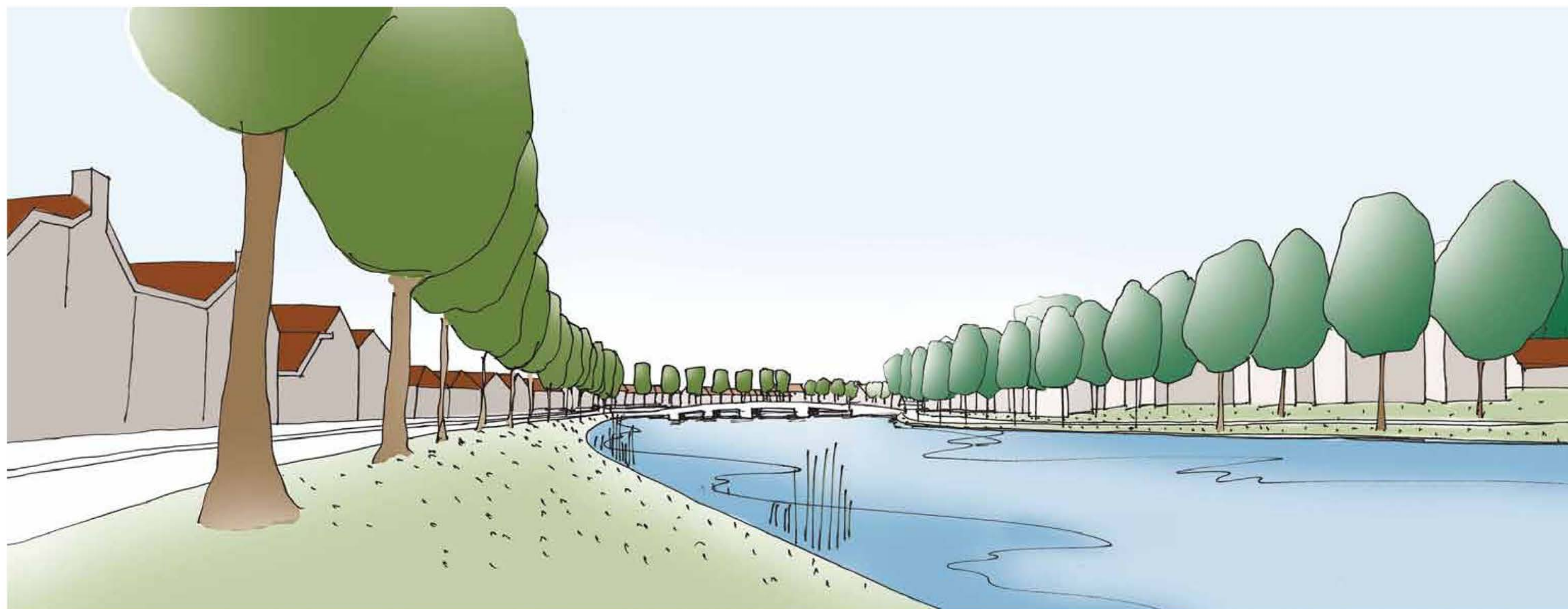

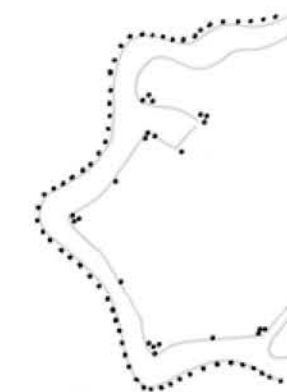
B NASSAUKADE - ENNAKADE

B1 - STRUCTUURVERSTERKING SINGELS

B2 - ZICHTBARE BINNENSTAD

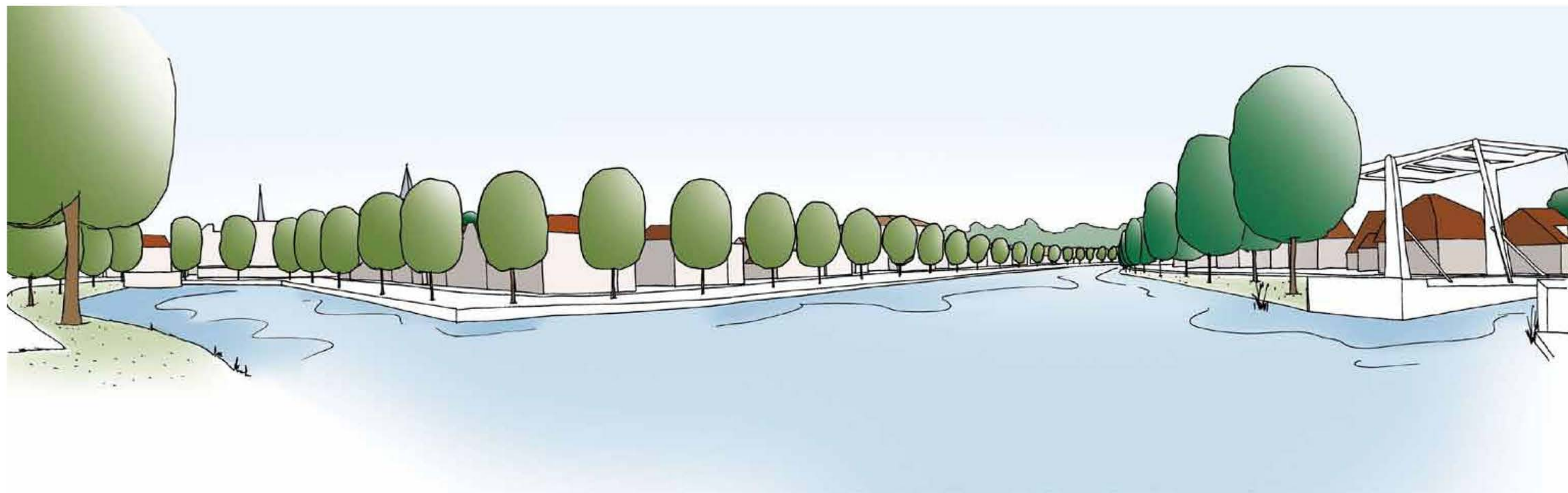

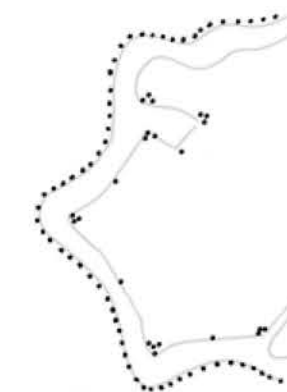
C WESTDAM - SINGEL, VANAF DE BRUG

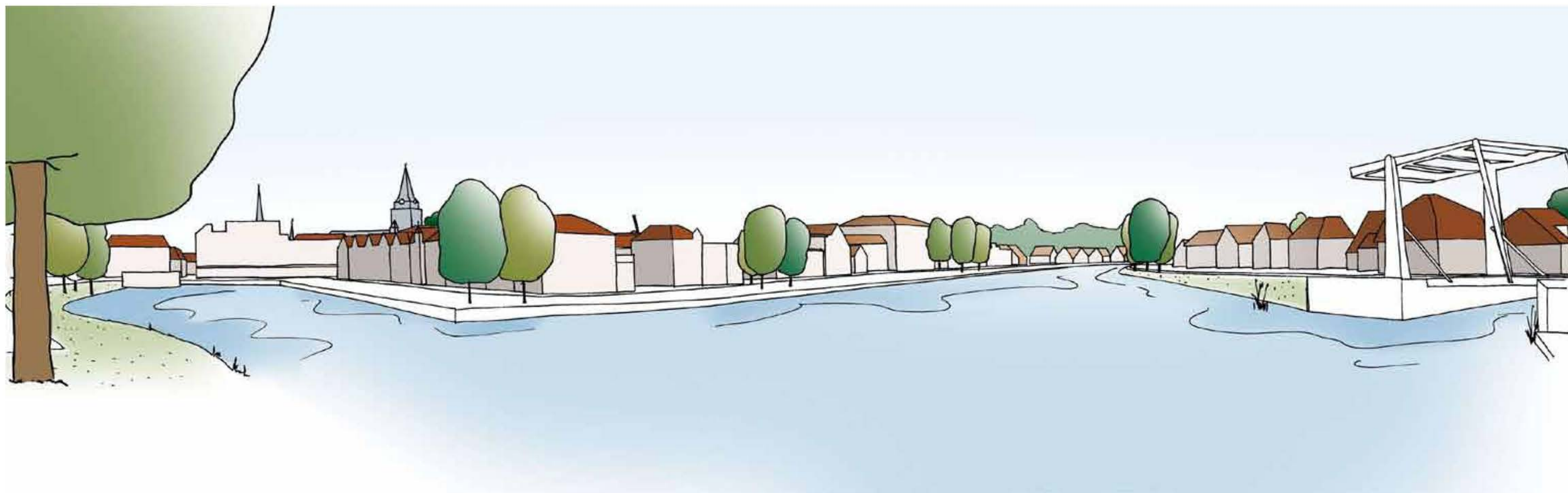
C1 - STRUCTUURVERSTERKING SINGELS

C2 - ZICHTBARE BINNENSTAD

C3 - LIJNEN EN ORIENTATIE

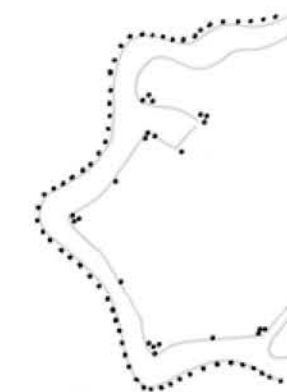

D1 - STRUCTUURVERSTERKING SINGELS

D2 - ZICHTBARE BINNENSTAD

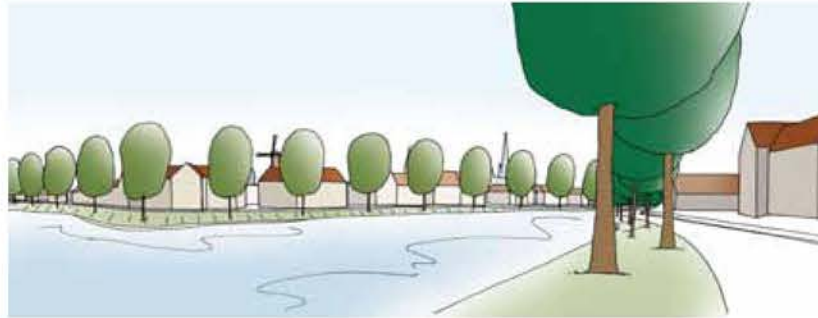

1. STRUCTUURVERSTERKING SINGELS

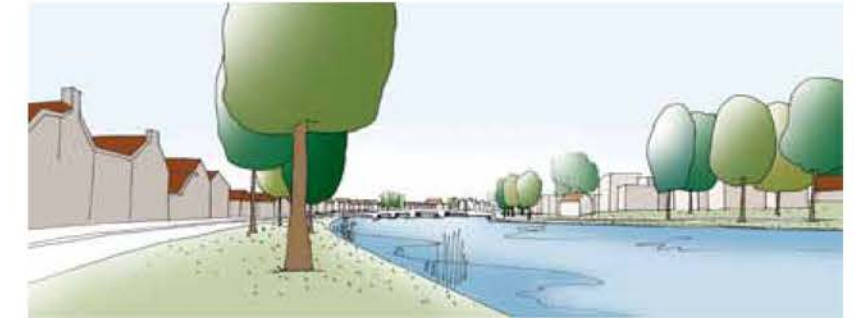
2. ZICHTBARE BINNENSTAD

3. ZICHTLIJNEN EN ORIËNTATIE

SINGEL -
HORTENSIASTRAAT

NASSAUKADE -
EMMAKADE

WESTDAM - SINGEL

BURG. H.G. VAN
KEMPENSINGEL - VAN
HELVOORTLAAN

RAADSBESLUIT
18R.00021

Agendapunt:

Onderwerp: Groenvisie bomen langs de Singel

De raad van de gemeente Woerden;

gelezen het voorstel d.d. 10 april 2018 van:
- burgemeester en wethouders

gelet op het bepaalde in de Gemeentewet;

b e s l u i t:

1. Voor de groenvisie bomen langs de Singel te kiezen voor sferbeeld A, met de navolgende uitgangspunten:
 - a. Conform sferbeeld A een bomenlint aan weerszijden van de singel te realiseren.
2. De groenvisie is leidend voor werken langs het traject.

Aldus besloten door de raad van de gemeente Woerden in zijn
openbare vergadering, gehouden op 19 april 2018

De griffier,

De voorzitter,

drs. M.J.W. Tobear

V.J.H. Molkenboer
